

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของมาตรการการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตสำนักงานประปาเชียงใหม่ สามารถนำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

4.1 ผลการดำเนินการมาตรการการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของสำนักงานประปาเชียงใหม่

สำนักงานประปาเชียงใหม่เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของการประปาสภาภูมิภาคเขต 9 ให้บริการน้ำประปาครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 7 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทราย อำเภอสันป่าตอง อำเภอหางดง อำเภอสารภี และอำเภอแม่วาง โดยมีผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 60,000 กว่าราย ซึ่งจำนวนผู้ใช้น้ำประปาในแต่ละเดือนเปลี่ยนแปลงตามจำนวนผู้จดทะเบียนขอใช้น้ำประปา และผู้จดทะเบียนยกเลิกการใช้น้ำประปา การจัดเก็บค่าบริการน้ำประปาจะคิดค่าบริการแตกต่างกันออกไปตามปริมาณการใช้น้ำประปา และคิดค่าน้ำประปาแยกตามประเภทผู้ใช้น้ำประปา

การคิดค่าบริการน้ำประปาจะคิดตามปริมาณการใช้น้ำประปาโดยแบ่งเป็นช่วงแบบขั้นบันได ซึ่งในแต่ละช่วงจะคิดค่าบริการไม่เท่ากัน และจะคิดค่าบริการเพิ่มขึ้นตามจำนวนการใช้น้ำประปาที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้ใช้น้ำประปาในปริมาณมากการคิดค่าน้ำประปาก็จะอยู่ในอัตราที่มากด้วย สำหรับประเภทผู้ใช้น้ำประปาแบ่ง 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ใช้น้ำประปาประเภทที่ 1 หมายถึง ผู้ใช้น้ำประปาประเภทที่พักอาศัย หรือ อาคารชุด โดยผู้ใช้น้ำประปาแต่ละรายจะต้องเสียค่าน้ำประปาขั้นต่ำ 50 บาท
2. ผู้ใช้น้ำประปาประเภทที่ 2 หมายถึง ผู้ใช้น้ำประปาประเภทราชการและธุรกิจขนาดเล็ก โดยผู้ใช้น้ำประปาแต่ละรายจะต้องเสียค่าน้ำประปาขั้นต่ำ 100 บาท
3. ผู้ใช้น้ำประปาประเภทที่ 3 หมายถึง ผู้ใช้น้ำประปาประเภทรัฐวิสาหกิจ อุตสาหกรรม และธุรกิจขนาดใหญ่ โดยผู้ใช้น้ำประปาแต่ละรายจะต้องเสียค่าน้ำประปาขั้นต่ำ 200 บาท

การดำเนินมาตรการการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในนโยบายลดค่าครองชีพของประชาชนโดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2552 โดยกำหนดขอบเขตการให้เงินช่วยเหลือผู้ใช้น้ำประปาที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของการประปานครหลวง และการประปาส่วนภูมิภาค เฉพาะกลุ่มผู้ใช้น้ำประเภทที่ 1 หรือผู้ใช้น้ำประปาประเภทที่พักอาศัย หรืออาคารชุด หรือห้องเช่า โดยกำหนดเงื่อนไขว่าผู้ใช้น้ำประปารายดังกล่าวต้องใช้น้ำประปาไม่เกิน 50 ลูกบาศก์เมตร ในสมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช (ช่วงเดือนสิงหาคม 2551 – มกราคม 2552) และผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 30 ลูกบาศก์เมตร ในสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – กรกฎาคม 2552) ซึ่งรัฐบาลจะเป็นผู้รับภาระจ่ายค่าน้ำประปาให้กับการประปานครหลวง และการประปาส่วนภูมิภาคแทนผู้ใช้น้ำประปา

ผลการดำเนินมาตรการการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานประปาเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2551 ถึงเดือนกรกฎาคม 2552 ดังนี้

4.1.1 จำนวนผู้ใช้น้ำประปา

หลังจากที่รัฐบาลดำเนินมาตรการการลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาในสมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2551 ถึงมกราคม 2552 ผลการดำเนินมาตรการการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานประปาเชียงใหม่ พบว่าผู้ใช้น้ำประปาเฉลี่ยจำนวน 66,887 รายต่อเดือน โดยในจำนวนดังกล่าวเป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาเฉลี่ย 45,958 รายต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 68.7 ของผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด ในช่วงดังกล่าวจำนวนผู้ใช้น้ำประปามีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกเดือน ส่วนผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปานั้นจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะช่วงธันวาคม 2551 สัดส่วนผู้ได้รับสิทธิต่อผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมดมากที่สุดถึงร้อยละ 70 เนื่องจากช่วงดังกล่าวผู้ใช้น้ำประปาที่ใช้น้ำไม่เกิน 50 ลูกบาศก์เมตร มีมากกว่าเดือนอื่น ๆ อาจเพราะเป็นช่วงหน้าหนาวปริมาณการใช้น้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยลง ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนผู้ได้รับสิทธิ์กเว้นค่าน้ำประปาและผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมดในเขตสำนักงาน
ประปาเชียงใหม่ ช่วงการดำเนินการมาตรการสมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช

เดือน/ปี	จำนวนผู้ใช้น้ำประปา			ค่าน้ำประปา		
	ผู้ได้รับ สิทธิ์ (ราย)	ผู้ใช้น้ำประปา ทั้งหมด (ราย)	สัดส่วน (ร้อยละ)	รัฐบาลจ่าย ทดแทน (บาท)	จัดเก็บได้ ทั้งหมด (บาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
สิงหาคม 2551	44,318	66,077	67.1	9,552,101.5	32,894,344.0	29.0
กันยายน 2551	45,452 (2.6)	66,343 (0.4)	68.5	10,148,456.0 (6.2)	31,950,360.2 (-2.9)	31.8
ตุลาคม 2551	45,970 (1.1)	66,699 (0.5)	68.9	10,939,171.9 (7.8)	33,024,743.4 (3.4)	33.1
พฤศจิกายน 2551	46,317 (0.8)	67,061 (0.5)	69.1	10,586,020.9 (-3.2)	32,574,957.0 (-1.4)	32.5
ธันวาคม 2551	47,162 (1.8)	67,376 (0.5)	70.0	10,581,165.2 (-0.1)	31,768,989.2 (-2.5)	33.3
มกราคม 2552	46,529 (-1.3)	67,765 (0.6)	68.7	11,563,579.9 (9.3)	35,780,407.5 (12.6)	32.3
เฉลี่ยต่อเดือน	45,958	66,887	68.7	10,561,749	32,998,967	32.0

ที่มา : สำนักงานประปาเชียงใหม่

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลง

ต่อมาในสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ดำเนินการมาตรการดังกล่าวต่อไปอีก 6 เดือน คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกรกฎาคม 2552 โดยเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการช่วยเหลือผู้ใช้น้ำประปาที่ใช้น้ำประปาจากเดิมไม่เกิน 50 ลูกบาศก์เมตร เหลือ 30 ลูกบาศก์เมตร ผลการดำเนินการลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานประปาเชียงใหม่ พบว่า จำนวนผู้ใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งข้อมูลล่าสุดในเดือนกรกฎาคม 2552 มีผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 69,849 ราย สำหรับผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าน้ำประปามีจำนวนลดลงถึงร้อยละ 10.5 จากเดือน มกราคม 2552 มีจำนวน 46,529 ราย ในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 มีจำนวน 41,620 ราย จากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการช่วยเหลือผู้ใช้น้ำประปา และในช่วงของการ

ดำเนินมาตรการดังกล่าวจำนวนผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 3 เดือนแรก คือเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน 2552 แต่ในเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2552 มีจำนวนลดลงร้อยละ 4.7 และ 2.0 ตามลำดับ เท่ากับ 41,868 ราย และ 41,014 ราย ตามลำดับ เนื่องจากผู้ใช้น้ำประปาใช้น้ำประปาในปริมาณที่เพิ่มขึ้นทำให้จำนวนผู้ที่เข้าเกณฑ์การได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาลดลง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 จำนวนผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาและผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมดในเขตสำนักงานประปาเชียงใหม่ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกรกฎาคม 2552

เดือน/ปี	จำนวนผู้ใช้น้ำประปา			ค่าน้ำประปา		
	ผู้ได้รับสิทธิ์ (ราย)	ผู้ใช้น้ำประปา ทั้งหมด (ราย)	สัดส่วน (ร้อยละ)	รัฐบาลจ่าย ทดแทน (บาท)	จัดเก็บได้ ทั้งหมด (บาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
กุมภาพันธ์ 2552	41,620	68,044	61.2	8,125,232.8	34,445,409.0	23.6
มีนาคม 2552	43,185 (3.8)	68,364 (0.5)	63.2	8,851,381.2 (8.9)	31,896,916.6 (-7.4)	27.7
เมษายน 2552	43,926 (1.7)	68,908 (0.8)	63.7	9,042,489.0 (2.2)	33,444,793.4 (4.9)	27.0
พฤษภาคม 2552	41,868 (-4.7)	69,133 (0.3)	60.6	9,318,385.0 (3.1)	37,594,794.4 (2.4)	24.8
มิถุนายน 2552	41,014 (-2.0)	69,463 (0.5)	59.0	8,644,828.0 (-7.2)	35,726,349.3 (-5.0)	24.2
กรกฎาคม 2552	44,855 (9.4)	69,849 (0.6)	64.2	9,390,599.8 (8.6)	34,250,349.8 (-4.1)	27.4
เฉลี่ยต่อเดือน	42,745	68,960	62.0	8,895,486.0	34,559,768.7	25.7

ที่มา : สำนักงานประปาเชียงใหม่

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลง

4.2.1 รายได้จากค่าน้ำประปา

หลังจากที่รัฐบาลดำเนินมาตรการการลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาในสมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2551 ถึงมกราคม 2552 ผลการดำเนินมาตรการการลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานประปาเชียงใหม่ พบว่า สามารถจัดเก็บค่าน้ำประปาได้เฉลี่ย 32,998,967 บาทต่อเดือน และรัฐบาลต้องใช้งบประมาณจ่ายค่าน้ำประปาทดแทนผู้ได้รับสิทธิเฉลี่ย 10,561,749 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ของค่าน้ำประปาทั้งหมด โดยรายได้จากการจัดเก็บค่าในประปาในแต่ละเดือนจะแตกต่างกันไปตามปริมาณการใช้น้ำประปาในเดือนสิงหาคม 2551 สามารถจัดเก็บได้เท่ากับ 32,894,344 บาท และรัฐบาลต้องใช้งบประมาณจ่ายค่าน้ำประปาทดแทนผู้ได้รับสิทธิเฉลี่ย 9,552,101.5 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 29.0 ของค่าน้ำประปาทั้งหมด ต่อมาในเดือนกันยายน 2551 มีการจัดเก็บค่าน้ำประปาได้ลดลงร้อยละ 2.9 แต่เงินงบประมาณที่รัฐบาลต้องจ่ายมีจำนวนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 6.2 เนื่องจากครัวเรือนสามารถปรับตัวเข้ากับเงื่อนไขใหม่ได้ทำให้ปริมาณการใช้น้ำประปาของผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาเพิ่มขึ้น และในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2551 รายได้ค่าน้ำประปาที่จัดเก็บได้ทั้งหมด และงบประมาณที่รัฐบาลจ่ายเพื่อทดแทนค่าน้ำประปาผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาลดลงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังตารางที่ 4.1

ในสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รายได้ที่จัดเก็บค่าน้ำประปาทั้งหมดยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเฉลี่ย 34,559,768.7 บาท แต่งบประมาณที่รัฐบาลจ่ายเพื่อทดแทนค่าน้ำประปาผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาลดลงถึงร้อยละ 29.7 จากเดือนมกราคมต้องใช้งบประมาณจำนวน 11,563,579.9 บาท ในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ใช้งบประมาณเพียง 8,125,232.8 บาท จากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการให้สิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาเฉลี่ย 8,895,486 บาทต่อเดือน โดยงบประมาณที่รัฐบาลต้องจ่ายทดแทนค่าน้ำประปาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง และลดลงในเดือนมิถุนายน 2552 เนื่องจากจำนวนผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาที่ลดลง และในเดือนกรกฎาคม 2552 งบประมาณที่ต้องใช้ในการจ่ายทดแทนค่าน้ำประปาใกล้เคียงกับเดือนก่อนหน้า คือ 9,390,559 บาท ดังตารางที่ 4.2

4.2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้ใช้น้ำประปากุ่มตัวอย่าง

การศึกษาผู้ใช้น้ำประปากุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย แบ่งผู้ใช้น้ำประปาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา และกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา สำหรับกลุ่มที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปานั้น สามารถแบ่งตามปริมาณการใช้น้ำออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปามากกว่า 10 – 20 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้

น้ำประปามากกว่า 20 – 30 ลูกบาศก์เมตร โดยการศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ ระดับการศึกษาสูงสุด ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ใช้น้ำประปา รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

1) เพศ

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.0 และเพศชาย จำนวน 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.0 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับสิทธิ์กเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.0 และเพศชาย จำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.0 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และ 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.6 ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.0

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้รับสิทธิ์กเว้นค่าน้ำประปา หรือกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.5 ส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิง จำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 เพศของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

เพศ	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
ชาย	25 (13.9)	23 (12.8)	33 (18.3)	81 (45.0)	63 (52.5)	144 (48.0)
หญิง	35 (19.4)	37 (20.6)	27 (15.0)	99 (55.0)	57 (47.5)	156 (52.0)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

2) อายุ

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 ราย ส่วนใหญ่อายุ 41 -50 ปี จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.3 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.3 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.7 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.7 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.6 เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.1 รองลงมาอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.8 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และ 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.2 และจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุ 51 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาน้อยสุด จำนวน 5 ราย จำนวน 7 ราย และจำนวน 11 ราย ตามลำดับ

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา หรือใช้น้ำประปา 30.00 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ส่วนใหญ่อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาอายุ 31 – 40 ปี

สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี ซึ่งเป็นวัยเริ่มสร้างครอบครัว ดังนั้นลักษณะครอบครัวจึงมีขนาดเล็กจำนวนสมาชิกไม่มาก อัตราการใช้น้ำไม่มากอยู่ในเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด ส่วนผู้ที่มีอายุ 41 – 50 ปี เป็นวัยครอบครัวขยายถึงจุดสูงสุดลักษณะครอบครัวขนาดใหญ่จำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก ประกอบกับวัยดังกล่าวเป็นวัยที่ต้องเป็นผู้นำครอบครัว และรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ดังนั้นกลุ่มอายุดังกล่าวส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา

ตารางที่ 4.4 อายุของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

อายุ	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม	30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	
ไม่เกิน 30 ปี	29 (16.1)	18 (10.0)	15 (8.3)	62 (34.4)	12 (10.0)	74 (24.7)
31 – 40 ปี	14 (7.8)	13 (7.2)	13 (7.2)	40 (22.2)	39 (32.5)	79 (26.3)
41 – 50 ปี	12 (6.7)	22 (12.2)	21 (11.7)	55 (30.6)	48 (40.0)	103 (34.3)
51 ปีขึ้นไป	5 (2.8)	7 (3.9)	11 (6.1)	23 (12.8)	21 (17.5)	44 (14.7)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

3) สถานะภาพการสมรส

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 ราย ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 208 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.3 รองลงมาสถานภาพโสด จำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.7 และสถานภาพหย่าร้าง หรือ หม้าย จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.0 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 112 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมาสถานภาพโสด จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.8 และที่เหลือเป็นสถานภาพหย่าร้าง หรือ หม้าย ตามลำดับ เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.2 จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.8 และจำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ตามลำดับ รองลงมาสถานภาพโสดจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.4 และจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.9 ตามลำดับ ที่เหลือมีสถานภาพหย่าร้าง หรือ หม้าย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.00 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมา

สถานภาพโสด จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 และสถานภาพหย่าร้าง หรือ หม้าย จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ

จะเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสการอยู่อาศัยแบบครอบครัว และจำนวนสมาชิกในครอบครัวหลายคนจึงมีความจำเป็นต้องใช้น้ำประปาในการอุปโภคบริโภค ของครัวเรือนมากกว่าสถานภาพอื่น

ตารางที่ 4.5 สถานะภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	ผู้ได้รับสิทธิ				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
โสด	26 (14.4)	17 (9.4)	16 (8.9)	59 (32.8)	15 (12.5)	74 (24.7)
สมรส	31 (17.2)	41 (22.8)	40 (22.2)	112 (62.2)	96 (80.0)	208 (69.3)
หย่าร้าง / หม้าย	3 (1.7)	2 (1.1)	4 (2.2)	9 (5.0)	9 (7.5)	18 (6.0)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

4) จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 3 – 4 คน จำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาเป็นครอบครัวที่มีสมาชิก 7 คนขึ้นไป จำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.3

ผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวระหว่าง 3 – 4 คน จำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมาเป็นครอบครัวที่มีสมาชิก 1 – 2 คน จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.4 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัว 1 – 2 คน จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.8 รองลงมาจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัว 3 – 4 คน

จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.3 รองลงมาเป็นครอบครัวที่มีสมาชิก 5 - 6 คน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 สำหรับผู้ใช้น้ำประปา 20.00 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่จำนวนสมาชิกในครอบครัว 7 คนขึ้นไป จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.0 รองลงมาจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 แสดงว่าผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจะเป็นครอบครัวขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่เกิน 4 คน เนื่องจากลักษณะครอบครัวในชุมชนเมือง และรอบเมือง ที่เป็นครอบครัวเดี่ยวมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มาก ปริมาณการใช้น้ำประปาก็ไม่มากด้วย จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา

สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.00 ลบ.ม. ขึ้นไป มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยสูงถึง 6 คน ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัว 7 คนขึ้นไป จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาเป็นครอบครัวที่มีสมาชิก 3 - 4 คน จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาดังกล่าวมีลักษณะครอบครัวที่เป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณการใช้น้ำประปาของครัวเรือนจำนวนมากด้วย

ตารางที่ 4.6 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

จำนวนสมาชิก	ผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำ				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1 – 2 คน	32 (17.8)	6 (3.3)	6 (3.3)	44 (24.4)	7 (5.8)	51 (17.0)
3 – 4 คน	23 (12.8)	33 (18.3)	15 (8.3)	71 (39.4)	35 (29.2)	106 (35.3)
5 – 6 คน	4 (2.2)	15 (8.3)	12 (6.7)	31 (17.2)	18 (15.0)	49 (16.3)
7 คนขึ้นไป	1 (0.6)	6 (3.3)	27 (15.0)	34 (18.9)	60 (50.0)	94.0 (31.3)
รวม	60	60	60	180	120	300
เฉลี่ย	3	4	5	4	6	5

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

5) อาชีพ

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้ใช้น้ำประปา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมาเป็นอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.7 ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ รับจ้างทั่วไป เกษตรกร และว่างงาน ตามลำดับ

ผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา กลุ่มตัวอย่าง พบว่าประกอบอาชีพกระจายอยู่ใน 3 อาชีพ คือ พนักงานบริษัท พนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้าราชการ ซึ่งอาชีพพนักงานบริษัทมากที่สุดจำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.8 อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 และอาชีพข้าราชการ จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.1 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือ 43 ราย ประกอบอาชีพ เกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป และว่างงาน เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และ ผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0 จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.1 และจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ รองลงมาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้าราชการ ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่าครอบครัวที่ประกอบอาชีพที่มีรายได้ประจำ ได้แก่ พนักงานบริษัท พนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้าราชการ เป็นผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามากที่สุด อาจจะเป็นด้วยลักษณะอาชีพที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และมีเวลาอยู่บ้านน้อยปริมาณการใช้น้ำประปาจึงไม่สูง ประกอบกับลักษณะที่อยู่อาศัยเข้าเกณฑ์ที่ได้รับการยกเว้นค่าน้ำประปา คือ ผู้ใช้น้ำประปาที่พักอาศัย

สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.00 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.2 ที่เหลือประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ พนักงานบริษัท และเกษตรกร ตามลำดับ ทำให้ผลการศึกษาที่ออกมา กลุ่มอาชีพดังกล่าวจึงเป็นผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าน้ำประปาน้อย สำหรับอาชีพธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามากที่สุด เนื่องจากด้วยลักษณะอาชีพที่ต้องใช้น้ำประปามากในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ร้านซักรีด ร้านล้างรถ ร้านอาหาร ร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น และต้องจดทะเบียนพาณิชย์ซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่เข้าเงื่อนไขการได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา

ตารางที่ 4.7 อาชีพของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

อาชีพ	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม	30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	
ข้าราชการ	15 (8.3)	11 (6.1)	12 (6.7)	38 (21.1)	8 (6.7)	46 (15.3)
รัฐวิสาหกิจ	15 (8.3)	14 (7.8)	11 (6.1)	40 (22.2)	9 (7.5)	49 (16.3)
พนักงานบริษัท	18 (10.0)	20 (11.1)	21 (11.7)	59 (32.8)	6 (5.0)	65 (21.7)
เกษตรกร	6 (3.3)	7 (3.9)	7 (3.9)	20 (11.1)	2 (1.7)	2 (0.7)
ธุรกิจส่วนตัว	4 (2.2)	4 (2.2)	8 (4.4)	16 (8.9)	95 (79.2)	111 (37.0)
รับจ้างทั่วไป	2 (1.1)	2 (1.1)	1.00 (0.6)	5.00 (2.8)	- -	5 (1.7)
ว่างงาน	- -	2 (1.1)	- -	2 (1.1)	- -	2 (0.7)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

6) ระดับการศึกษา

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย ส่วนใหญ่จบ

การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.0 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.7 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาจบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.4 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ใช้น้ำประปา

ไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 และจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.8 และจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.2 ที่เหลือเป็นผู้จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี สำหรับผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.6 รองลงมาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7 ที่เหลือจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จากข้อมูลสามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่อจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรที่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่เมือง และรอบเมือง ซึ่งเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ดังกล่าวจะเป็นกลุ่มคนระดับกลางของสังคม และเป็นกลุ่มที่ใช้บริการน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคมากที่สุด ส่วนผู้ที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้บริการน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิกษน้อยที่สุด โดยอาจใช้น้ำจากแหล่งอื่นในการอุปโภคบริโภคแทนเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 4.8 ระดับการศึกษาครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

ระดับการศึกษา	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11 (6.1)	14 (7.8)	11 (6.1)	36 (20.0)	60 (50.0)	96 (32.0)
ปริญญาตรี	23 (12.8)	22 (12.2)	28 (15.6)	73 (40.6)	45 (37.5)	118 (39.3)
สูงกว่าปริญญาตรี	26 (14.4)	24 (13.3)	21 (11.7)	71 (39.4)	15 (12.5)	86 (28.7)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

7) ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ใช้น้ำประปา

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย ส่วนใหญ่มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านพักอาศัยอย่างเดียว จำนวน 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาเป็นบ้านที่อยู่อาศัยและประกอบธุรกิจของตนเอง จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.7 ที่เหลือเป็นลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเช่า , คอร์ต ,อพาทเมนท์ อาคารพาณิชย์เพื่อประกอบธุรกิจ และบ้านอยู่อาศัยและแบ่งให้เช่า ตามลำดับโดยในการศึกษาได้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา และกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา

ผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านพักอาศัยอย่างเดียว จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.8 รองลงมาเป็นบ้านเช่า , คอร์ต ,อพาทเมนท์ จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 ที่เหลือมีลักษณะที่อยู่บ้านอยู่อาศัยและประกอบธุรกิจ บ้านอยู่อาศัยและแบ่งให้เช่า ตามลำดับ ส่วนที่อยู่อาศัยเป็นอาคารพาณิชย์เพื่อประกอบธุรกิจมีจำนวนน้อยสุด เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านพักอาศัยอย่างเดียว จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.6 จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 และจำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ตามลำดับ สำหรับผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร รองลงมาเป็นบ้านเช่า , คอร์ต ,อพาทเมนท์ จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7 ส่วนที่เหลือจะมีจำนวนใกล้เคียง

กัน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านอยู่อาศัยอย่างเดียว เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เข้าเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนดให้ความช่วยเหลือด้านน้ำประปา และเป็นกลุ่มที่ใช้น้ำประปาในการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนเพียงอย่างเดียวปริมาณการใช้น้ำจึงไม่มาก

กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นบ้านอยู่อาศัยและประกอบธุรกิจ จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาเป็นอาคารพาณิชย์เพื่อประกอบธุรกิจ จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.3 ส่วนที่เหลือเป็นบ้านอยู่อาศัยอย่างเดียว และบ้านอยู่อาศัยและแบ่งให้เช่า จำนวนที่เท่ากัน คือ 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาดังกล่าวมีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านที่อยู่อาศัยและทำร้านค้า , ธุรกิจของตนเอง ซึ่งเป็นในรูปแบบเพื่อการพาณิชย์ค่อนข้างมาก เช่น ค้างรถร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น ดังนั้นการใช้น้ำจึงเป็นไปในลักษณะของการพาณิชย์ที่ต้องใช้น้ำปริมาณมาก ประกอบกับบางร้านค้าอาจมีการจดทะเบียนพาณิชย์ทำให้ไม่เข้าเงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนดยกเว้นค่าน้ำประปา

ตารางที่ 4.9 ลักษณะที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

ลักษณะที่อยู่อาศัย	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
บ้านอยู่อาศัย อย่างเดียว	37 (20.6)	45 (25.0)	40 (22.2)	122 (67.8)	16 (13.3)	138 (46.0)
บ้านอยู่อาศัยและ แบ่งให้เช่า	-	2 (1.1)	6 (3.3)	8 (4.4)	16 (13.3)	24 (8.0)
บ้านอยู่อาศัยและประกอบ ธุรกิจ	2 (1.1)	4 (2.2)	8 (4.4)	14 (7.8)	66 (55.0)	80 (26.7)
อาคารพาณิชย์ เพื่อประกอบธุรกิจ	-	4 (2.2)	2 (1.1)	6 (3.3)	22 (18.3)	28 (9.3)
บ้านเช่า , คอร์ต , อพาทเมนท์	21 (11.7)	5 (2.8)	4 (2.2)	30 (16.7)	-	30 (10.0)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

8) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย มีรายได้เฉลี่ย 81,916 บาทต่อเดือน พิจารณาตามระดับรายได้พบว่าส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนมีรายได้ต่อเดือนสูงถึง 45,001 บาทขึ้นไป จำนวน 177 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.00 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 45,000 บาท จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.0 ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท มีจำนวนน้อยสุด

ผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปากลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ย 41,833 บาทต่อเดือน พิจารณาตามระดับรายได้พบว่าส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนมีรายได้ต่อเดือนสูงเกิน 45,001 บาท จำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 - 45,000 บาท และระหว่าง 15,001 – 30,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ 44 ราย และ 40 ราย ตามลำดับ ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือนมีจำนวนน้อยสุด

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร มีรายได้ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยครัวเรือนที่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท และครัวเรือนที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน 17 ราย เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.4 ส่วนเหลือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001 - 45,000 บาท และไม่เกิน 15,000 บาท ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 45,001 บาทขึ้นไป จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.2 และจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.4 ตามลำดับ ที่เหลือมีจำนวนใกล้เคียงกันสำหรับผู้มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท พบว่าในกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลบ.ม. มีจำนวนน้อยสุด และในกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ไม่มีผู้มีรายได้รับดังกล่าวเลย

กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป มีรายได้เฉลี่ย 122,000 บาทต่อเดือน พิจารณาตามระดับรายได้พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 บาทขึ้นไป จำนวน 94 ราย ส่วนรายได้ระดับอื่น ๆ มีจำนวนน้อยมาก สำหรับผู้ใช้น้ำประปาที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาและไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่เป็นกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ค่อนข้างสูงมาก เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวจะเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ให้บริการน้ำประปา ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้น้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท มักจะใช้น้ำจากแหล่งอื่นมากกว่า ทำให้ในการศึกษาคั้งนี้ผู้ใช้น้ำประปาจึงมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.10 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

ระดับรายได้	ผู้ได้รับสิทธิ				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
ไม่เกิน 15,000 บาท	11 (6.1)	2 (1.1)	- -	13 (7.2)	2 (1.7)	15 (5.0)
15,001 – 30,000 บาท	17 (9.4)	12 (6.7)	11 (6.1)	40 (22.2)	8 (6.7)	48 (16.0)
30,001 – 45,000 บาท	15.0 (8.3)	15.0 (8.3)	14.0 (7.8)	44.0 (24.4)	16.0 (13.3)	60.0 (20.0)
45,001 บาทขึ้นไป	17 (9.4)	31 (17.2)	35 (19.4)	83 (46.1)	94 (78.3)	177 (59.0)
รวม	60	60	60	180	120	300
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	33,000	37,500	55,000	41,833	122,000	81,916

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

9) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 52,541 บาทต่อเดือน พิจารณาตามระดับค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 143 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.7 ที่เหลือมีค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท ส่วนครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยไม่เกิน 10,000 บาท มีจำนวนน้อยสุด จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7

ผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปากลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 24,416 บาทต่อเดือน พิจารณาตามระดับค่าใช้จ่ายพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อเดือนเกิน 30,001 จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.9 ส่วนที่เหลือเป็นครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท และระหว่าง 11,001 – 20,000 บาท จำนวนใกล้เคียงกัน คือ 50 ราย และ 44 ราย ตามลำดับสำหรับครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีจำนวนน้อยสุด

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนระหว่าง 10,001

– 20,000 บาท จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.2 ที่เหลือมีจำนวนใกล้เคียงกัน สำหรับผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.6 และ 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.2 ตามลำดับ รองลงมาเป็นครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.9 และ 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร มีค่าใช้จ่ายครัวเรือนเฉลี่ย 80,666 บาทต่อเดือน พิจารณาตามระดับค่าใช้จ่ายพบว่า ส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.8 ส่วนครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายมาก และเป็นกลุ่มที่ได้รับการยกเว้นค่าน้ำประปา และเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการยกเว้นค่าน้ำประปามากที่สุดด้วย

ตารางที่ 4.11 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

ค่าใช้จ่าย	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
ไม่เกิน 10,000 บาท	11 (6.1)	3 (1.7)	2 (1.1)	16 (8.9)	4 (3.3)	20 (6.7)
10,001–20,000 บาท	22 (12.2)	13 (7.2)	9 (5.0)	44 (24.4)	13 (10.8)	57 (19.0)
20,001–30,000 บาท	16 (8.9)	16 (8.9)	18 (10.0)	50 (27.8)	30 (25.0)	80 (26.7)
30,001 บาทขึ้นไป	11 (6.1)	28 (15.6)	31 (17.2)	70 (38.9)	73 (60.8)	143 (47.7)
รวม	60	60	60	180	120	300
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	19,500	26,250	27,500	24,416	80,666	52,541

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

4.3 พฤติกรรมการใช้น้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่สำนักงานประปา เชียงใหม่

ในหัวข้อนี้เป็นการศึกษาเพื่อต้องการทราบว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา กับผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปามีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาแตกต่างกันอย่างไร โดยจะศึกษาด้านพฤติกรรมการใช้น้ำประปาและการเลือกใช้อุปกรณ์ประปาในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมการใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นร่วมกับการใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค รายจ่ายค่าน้ำประปาและปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ยต่อเดือน ประวัติการจ่ายชำระค่าน้ำประปา และการรับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้ คือ

1) พฤติกรรมการใช้น้ำประปาและการเลือกใช้อุปกรณ์ประปาในชีวิตประจำวัน

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาแตกต่างกันตามกิจกรรมการใช้น้ำ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามเกี่ยวกับจำนวนครั้งในการใช้น้ำประปาในกิจกรรมต่าง ๆ ต่อสัปดาห์ แล้วนำผลการศึกษาซึ่งประมวลผลเป็นค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาดังนี้

ผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้แก่ การอาบน้ำ รดน้ำต้นไม้ ล้างรถ ซักผ้า ใช้ในการทำครัว และใช้ในการพาณิชย์แตกต่างกันออกไป โดยในแต่ละสัปดาห์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาและไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาใช้น้ำประปาในการอาบน้ำ และเพื่อการพาณิชย์มากที่สุดรวมสัปดาห์ละ 144 ครั้ง และ 136 ครั้ง เนื่องจากการอาบน้ำเป็นกิจกรรมที่ทุกคนในครัวเรือนจะต้องทำเป็นประจำทุกวัน สมาชิกบางคนในครัวเรือนอาจจะอาบน้ำทั้งเช้า และเย็น ส่วนการใช้น้ำประปาเพื่อการพาณิชย์นั้นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย บริการซักอบรีด บริการล้างรถ เป็นต้น ส่วนการใช้น้ำประปาในการล้างรถ และซักผ้าเป็นกิจกรรมที่ครัวเรือนใช้น้อยที่สุดรวมสัปดาห์ละ 9 ครั้ง เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ครัวเรือนไม่จำเป็นต้องทำทุกวัน อีกทั้งบางครัวเรือนยังนำรถไปใช้บริการร้านล้างรถ และจ้างซักอบรีดมากกว่า นอกจากนี้ครัวเรือนมีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาในการทำครัวเป็นประจำทุกวันโดยเฉลี่ยวันละ 1 ครั้ง และการใช้น้ำประปาในการรดน้ำต้นไม้รวมทั้งสัปดาห์ละ 15 ครั้ง สำหรับอุปกรณ์เกี่ยวกับการประปานั้นแต่ละครัวเรือนมีห้องน้ำเฉลี่ย 3 ห้อง อ่างอาบน้ำครัวเรือนละ 1 อ่าง หากพิจารณาแล้วดูเหมือนว่าจะมีจำนวนมากแต่ด้วยจำนวนดังกล่าวเป็นจำนวนรวมทั้งผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ และผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ ซึ่งบางครัวเรือนเป็นครัวเรือนที่มีขนาดใหญ่จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก หรือผู้ที่อาศัยอาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นอาคารพาณิชย์จำนวนหลายชั้นจำนวนห้องน้ำจึงมากตามด้วย ส่วนอุปกรณ์ร่น้ำมีจำนวน 2 อัน และเครื่องซักผ้าจำนวน 2 เครื่องต่อครัวเรือน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา พบว่าพฤติกรรมการใช้น้ำประปาสำหรับอาบน้ำรวมทั้ง 3 กลุ่มเท่ากับ 91 ครั้งต่อสัปดาห์ หรือเฉลี่ยคนละ 8 ครั้งต่อสัปดาห์ แสดงว่าสมาชิกในครัวเรือนแต่ละคนอาบน้ำในแต่วันไม่บ่อยมากโดยเฉลี่ยคนละ 1 – 2 ครั้งเท่านั้น ส่วนการใช้น้ำประปาในการรดน้ำต้นไม้รวมทั้ง 3 กลุ่มเท่ากับ 7 ครั้งต่อสัปดาห์ ถ้างวดเพียง 5 ครั้งต่อสัปดาห์ เนื่องจากผู้ใช้น้ำประปากลุ่มดังกล่าวมีรถยนต์ภายในบ้านไม่มากจากการสังเกตประมาณ 1 – 2 คันเท่านั้น ดังนั้นการใช้น้ำประปาในการล้างรถจึงใช้น้อยมาก อีกทั้งบางครัวเรือนยังใช้บริการร้านล้างรถอีกด้วยเพราะมีความสะดวกสบายและสะอาดกว่าการล้างรถเอง ส่วนพฤติกรรมในการใช้น้ำประปาในการซักผ้ารวม 9 ครั้ง ซึ่งไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา ส่วนการทำครัวใช้น้ำประปา รวม 19 ครั้งต่อสัปดาห์ และการใช้น้ำประปาเพื่อการพาณิชย์น้อยกว่ากลุ่มผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา รวมเท่ากับ 43 ครั้ง เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวเป็นผู้ที่ประกอบกิจการธุรกิจส่วนตัวเพียงไม่กี่ราย ในส่วนของอุปกรณ์เกี่ยวกับการประปา พบว่าแต่ละครัวเรือนมีห้องน้ำจำนวน 3 ห้อง และอ่างอาบน้ำจำนวน 1 อ่าง เครื่องซักผ้า 1 เครื่อง และอุปกรณ์รดน้ำต้นไม้จำนวน 2 อัน

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจำแนกตามปริมาณการใช้น้ำประปาแล้วพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวนครั้งอาบน้ำเฉลี่ยมากที่สุด คือ 40 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดค่าเฉลี่ยต่อคน 8 ครั้งต่อสัปดาห์ และจำนวนห้องน้ำภายในบ้านมากที่สุดถึง 4 ห้อง ส่วนอ่างอาบน้ำมีจำนวน 1 อ่างเท่ากับกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาสำหรับอาบน้ำน้อยสุดจำนวน 21 ครั้งต่อสัปดาห์ และไม่มีอ่างอาบน้ำในบ้านเลย เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวมีจำนวนสมาชิกในบ้านน้อยจำนวนครั้งในการใช้น้ำประปาในการอาบน้ำจึงมีจำนวนน้อยตามไปด้วยและมีบ้านอยู่อาศัยที่ไม่ใหญ่โตมากจึงไม่มีอ่างอาบน้ำภายในบ้าน

สำหรับการใช้น้ำประปาในการรดน้ำต้นไม้พบว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาเท่ากันเฉลี่ยครบครวละ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาในการรดน้ำต้นไม้มีน้อยสุดเพียง 1 ครั้งต่อสัปดาห์ อาจเนื่องด้วยผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร เป็นครอบครัวขนาดเล็กจำนวนพื้นที่สวนในบ้านไม่มากการใช้น้ำประปาในการรดน้ำต้นไม้จึงไม่บ่อย อีกทั้งบางครัวเรือนยังใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นร่วมสำหรับการรดน้ำต้นไม้ เช่น น้ำจากบ่อบาด น้ำฝน เป็นต้น ส่วนอุปกรณ์เกี่ยวกับการรดน้ำต้นไม้พบว่าผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวน

อุปกรณ์เกี่ยวกับการรดน้ำต้นไม้ภายในบ้านจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 2 อัน ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนอุปกรณ์เกี่ยวกับการรดน้ำต้นไม้มากกว่า คือ จำนวน 1 อัน

พฤติกรรมการใช้น้ำประปาในการล้างรถนั้นผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำประปาสำหรับล้างรถจำนวนน้อยสุดเฉลี่ย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนผู้ใช้น้ำประปามากกว่า 10 – 20 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปามากกว่า 20 – 30 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำประปาสำหรับล้างรถเฉลี่ย 2 ครั้งต่อสัปดาห์ สำหรับการใช้น้ำประปาในการซักผ้าทั้ง 3 กลุ่มมีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาในการซักผ้าแตกต่างกันออกไป โดยผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำประปาสำหรับซักผ้ามากที่สุด คือ จำนวน 4 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาเป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำประปาจำนวน 3 ครั้งต่อสัปดาห์ และผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำประปาสำหรับการซักผ้าน้อยสุด คือ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ สำหรับจำนวนเครื่องซักผ้าที่ใช้กันในแต่ละครอบครัวเห็นว่าผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนเครื่องซักผ้าเท่ากัน คือ เครื่อง 1 เครื่อง ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนเครื่องซักผ้า จำนวน 2 เครื่อง จะเห็นว่าทั้ง 3 กลุ่มพฤติกรรมในการซักผ้าต่อสัปดาห์ไม่บ่อยมากเนื่องด้วยกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาชีพประจำและจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มากในแต่ละสัปดาห์การซักผ้ามักจะทำในวันหยุดเท่านั้น อีกทั้งเพื่อความสะดวกบางครัวเรือนอาจจะจ้างซักกรีดเสื้อผ้าของสมาชิกในครอบครัวร่วมด้วย

นอกจากนี้กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลบ.ม. และกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลบ.ม. จะมีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาแต่ละครัวเรือนเฉลี่ย 7 ครั้งต่อสัปดาห์ หรือวันละครั้ง แต่กลุ่มผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลบ.ม. ใช้น้ำประปาเฉลี่ยน้อยสุดคือ 5 ครั้งต่อสัปดาห์ อาจด้วยกลุ่มดังกล่าวบางวันมีการทานอาหารนอกบ้านทุกมื้อจึงไม่มีการใช้น้ำประปาเพื่อการทำครัวเลย นอกจากนี้กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลบ.ม. เป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำประปากลุ่มเดียวที่ใช้น้ำประปาเพื่อการพาณิชย์แต่มีจำนวนครั้งไม่มากหากเทียบกับกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์เพียง 43 ครั้งต่อสัปดาห์ เนื่องด้วยในกลุ่มผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปานั้นเป็นกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวจำนวนไม่มากการใช้น้ำประปาเพื่อการพาณิชย์จึงไม่มากด้วย

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา พบว่ามีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาในกิจกรรมต่าง ๆ มากสุดทั้งการใช้น้ำประปาเพื่อการอาบน้ำ ในการรดน้ำต้นไม้ การล้างรถ ใช้ในการทำครัว โดยเฉพาะการใช้น้ำประปาเพื่อการพาณิชย์มีจำนวนมากถึง 93 ครั้งต่อสัปดาห์ เนื่องด้วยกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย บริการซักอบรีด บริการล้างรถ เป็นต้น ดังนั้นการใช้น้ำประปาเพื่อกิจกรรมดังกล่าวจึงค่อนข้างมากทำให้ค่าน้ำประปาที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือนสูงตามด้วย เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวถือว่าเป็นต้นทุนทาง

การค้าด้วย ส่วนการใช้ประปาในการซักผ้ามีจำนวนเท่ากับกลุ่มผู้ได้รับสิทธิ จำนวน 3 ครั้งต่อสัปดาห์ แสดงว่าไม่ว่าผู้ใช้น้ำประปาจะใช้น้ำในปริมาณเท่าใด ค่าน้ำประปาจะแตกต่างกันมากเท่าใด พฤติกรรมการใช้น้ำประปาในการซักผ้ามีจำนวนครั้งไม่แตกต่างกันมากนัก สำหรับอุปกรณ์เกี่ยวกับการประปา พบว่ากลุ่มดังกล่าวมีจำนวนอุปกรณ์เกี่ยวกับการประปาภายในบ้านจำนวนชิ้นมากกว่ากลุ่มผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาแต่มากกว่าไม่มากนัก แต่สำหรับอุปกรณ์ในการรดน้ำต้นไม้มีจำนวนเท่ากับกลุ่มผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา

แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาใช้น้ำประปาย่อยครั้ง แต่การใช้ประปาในแต่ละครั้งจำนวนน้อยกว่าผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา

ตารางที่ 4.12 จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยในการใช้น้ำต่อสัปดาห์ในการดำเนินชีวิตประจำวันต่อครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

ประเภทการใช้น้ำ	ผู้ได้รับสิทธิ				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม	30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	
1.อาบน้ำ (ครั้ง)	21	30	40	91	53	144
- หอน้ำ (ห้อง)	2	2	4	3	4	3
- อ่างอาบน้ำ (อ่าง)	-	1	1	1	2	1
2.รดน้ำต้นไม้ (ครั้ง)	1	3	3	7	8	15
- จำนวนอุปกรณ์รดน้ำ (อัน)	2	2	1	2	2	2
3.ล้างรถ (ครั้ง)	1	2	2	5	4	9
4.ซักผ้า (ครั้ง)	2	4	3	9	3	12
- จำนวนเครื่องซักผ้า (เครื่อง)	1	1	2	1	2	2
5.ใช้ในการทำครัว (ครั้ง)	5	7	7	19	7	26
6.ใช้ในการพาณิชย์ (ครั้ง)	-	-	43	43	93	136
รวมการใช้น้ำประปาทั้งหมด(ครั้ง)	30	46	98	171	167	338

ที่มา: จากการศึกษา

3) การใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นร่วมกับการใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค

จากตารางที่ 4.13 ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นร่วมกับการใช้ประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้น้ำจากแหล่งอื่นร่วมกับการใช้น้ำประปามากถึงจำนวน 255 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.0 ของผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา 143 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.4 ของผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ และผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 112 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.3 ของผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์

หากแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจะพบว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่มใช้น้ำจากแหล่งอื่นร่วมกับน้ำประปา โดยผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นร่วมกับน้ำประปาจำนวนเท่ากัน คือ 48 ราย ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นร่วมกับน้ำประปาจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 47 ราย

สำหรับผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างบางรายมีพฤติกรรมการใช้น้ำจากน้ำประปาเพียงแหล่งเดียวจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 ของผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.6 และเป็นผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7 พิจารณาเฉพาะผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาพบว่าผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวนผู้ใช้น้ำประปาเท่ากัน คือ 12 ราย ส่วนผู้ใช้น้ำประปามากกว่า 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 13 ราย

ตารางที่ 4.13 การใช้แหล่งน้ำอื่นรวมกับการใช้น้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตสำนักงานประปา
เชียงใหม่

การใช้น้ำจากแหล่งอื่น	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1. ไม่ใช้	12 (6.7)	12 (6.7)	13 (7.2)	37 (20.6)	8 (6.7)	45 (15.0)
2. ใช้น้ำจากแหล่งอื่น	48 (26.7)	48 (26.7)	47 (26.1)	143 (79.4)	112 (93.3)	255 (85.0)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มาจากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้น้ำจากแหล่งอื่น ๆ ร่วมกับน้ำประปา ดังนี้ น้ำฝน และน้ำบาดาล จากตารางที่ 4.14 พบว่าผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่ใช้น้ำจากน้ำฝนร่วมกับน้ำประปา จำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.7 โดยผู้ที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจะใช้น้ำจากน้ำฝนร่วมกับน้ำประปาจำนวน 89 ราย มากกว่าผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาซึ่งมีจำนวน 39 ราย

ผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปามีการใช้น้ำประปาจากน้ำฝนและน้ำบาดาลไม่แตกต่างกันมากนัก คือ จำนวน 89 ราย และ 70 ราย ตามลำดับ หากแยกพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปา พบว่าผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จะใช้น้ำฝนร่วมกับน้ำประปามากสุด คือ จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.9 34 ราย และ 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.9 ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำประปาจากน้ำบ่อบาดาลร่วมกับน้ำประปามากที่สุดจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.3

ในจำนวนผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่ใช้น้ำประปาจากน้ำฝนร่วมกับน้ำประปามากกว่าน้ำบ่อบาดาลซึ่งมีเพียง 4 รายเท่านั้น เนื่องจากน้ำฝนเป็นแหล่งน้ำที่ไม่มีต้นทุนในการนำมาใช้ส่วนใหญ่จะใช้ในช่วงฤดูฝน และการใช้น้ำบ่อบาดาลครัวเรือนต้องทำการขุดเจาะก่อนจึงจะนำมาใช้ได้ แต่ก็ยังมีบางครัวเรือนที่ขุดเจาะน้ำบาดาลใช้เพราะสามารถใช้ในการอุปโภคบริโภคตลอดทั้งปี

ตารางที่ 4.14 แหล่งน้ำอื่นที่ใช้ร่วมกับการใช้น้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตสำนักงานประปา
เชียงใหม่

แหล่งน้ำอื่นที่ใช้ ร่วมกับน้ำประปา	ผู้ได้รับสิทธิ				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1. น้ำฝน	25 (13.9)	30 (16.7)	34 (18.9)	89 (49.4)	39 (32.5)	128 (42.7)
2. น้ำบาดาล	17 (9.4)	33 (18.3)	20 (11.1)	70 (38.9)	4 (3.3)	74 (24.7)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละของผู้ใช้น้ำจากแหล่งอื่นร่วมกับน้ำประปา

4) ระบายค่าน้ำประปาและปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

จากตารางที่ 4.15 ได้ศึกษาถึงค่าน้ำประปาเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ใช้น้ำประปาจำนวน 300 ราย พบว่าในจำนวนกลุ่มผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามีผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร เป็นกลุ่มที่จ่ายค่าน้ำประปาต่อเดือนต่ำสุดเฉลี่ยเพียงเดือนละ 74 บาท และมีปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ยเดือนละ 7 ลูกบาศก์เมตร สำหรับผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร เป็นกลุ่มที่จ่ายค่าน้ำประปาสูงกว่ากลุ่มอื่น คือ 314 บาทต่อเดือน ใช้น้ำประปาเฉลี่ยเดือนละ 16 ลูกบาศก์เมตร ส่วนผู้ใช้น้ำประปามากกว่า 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาเดือนละ 175 บาท ปริมาณน้ำใช้เฉลี่ยเดือนละ 24 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่ม จัดอยู่ในเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนดคือ ใช้น้ำประปาเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 30 ลูกบาศก์เมตร ดังนั้นจึงเป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา และระบายค่าน้ำประปาดังกล่าวนี้กลุ่มผู้ใช้น้ำประปาไม่ได้จ่ายจริง เนื่องจากรัฐบาลรับภาระจ่ายค่าน้ำประปาให้กับการประปาส่วนภูมิภาคแทน

สำหรับผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป เสียค่าน้ำประปาต่อเดือนค่อนข้างสูงเฉลี่ยเดือนละ 867 บาท หรือปริมาณน้ำประปาที่ใช้เฉลี่ยเดือนละ 51 ลูกบาศก์เมตร เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวใช้น้ำประปาเพื่อการพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ เช่น ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย และร้านล้างรถ เป็นต้น หากเปรียบเทียบกับผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาแล้วค่าน้ำประปามากกว่าเป็นเท่าตัว

ตารางที่ 4.15 ค่าน้ำประปาเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ใช้น้ำประปาในเขตสำนักงานประปาเชียงใหม่

ผู้ใช้น้ำประปา	ค่าน้ำประปา (บาท)	ปริมาณน้ำใช้ (ลบ.ม.)
ผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา		
- ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	74	7
- 10.01 - 20.00 ลบ.ม.	175	16
- 20.01 - 30.00 ลบ.ม.	314	24
รวมเฉลี่ย	187	16
ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์		
- 30.01 ลบ.ม.ขึ้นไป	867	51
รวมเฉลี่ย	527	33

ที่มา : จากการศึกษา

5) ประวัติการจ่ายชำระค่าน้ำประปา

จากตารางที่ 4.16 ได้ศึกษาถึงประวัติการจ่ายชำระเงินค่าน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย พบว่าผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่จ่ายชำระค่าน้ำประปาตรงตามกำหนด จำนวน 285 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.0 ส่วนที่เหลือเพียง 11 รายจ่ายชำระค่าน้ำประปาล่าช้า 1 ครั้ง จำนวน 6 ราย และล่าช้า 2 ครั้ง จำนวน 5 ราย

ส่วนผู้ที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่จ่ายชำระค่าน้ำประปาตรงตามกำหนด จำนวน 178 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.9 ที่เหลือจ่ายชำระค่าน้ำประปาล่าช้า 1 ครั้ง จำนวน 5 ราย และล่าช้า 2 ครั้ง จำนวน 2 ราย แยกพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่มคือ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.0 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่มีประวัติการจ่ายชำระค่าน้ำประปาตรงตามกำหนดในจำนวนใกล้เคียงกัน

ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีประวัติการจ่ายชำระค่าน้ำประปาตรงตามกำหนดเช่นกัน จำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.2 แต่ก็มียารายที่จ่ายชำระค่าน้ำประปาล่าช้าบางแต่เป็นคนส่วนน้อยเพียง 4 เท่านั้น และส่วนใหญ่มีประวัติจ่ายชำระค่าน้ำประปาล่าช้า 2 ครั้ง

จากข้อมูลแสดงว่าผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่มีประวัติการจ่ายชำระค่าน้ำประปาตรงตามกำหนด มีเพียงไม่กี่รายเท่านั้นที่จ่ายชำระค่าน้ำประปาล่าช้า เนื่องด้วยกลุ่มดังกล่าวมีการใช้น้ำประปาเพื่อการพาณิชย์ ได้แก่ ร้านอาหารตามสั่ง ร้านซักรีด ร้านเสริมสวย บริการรับล้างรถ

เป็นต้น ซึ่งธุรกิจเหล่านี้เป็นธุรกิจที่ต้องใช้น้ำประปาเป็นต้นทุนในการประกอบกิจการ แต่ด้วยกำไรจากการดำเนินธุรกิจไม่ได้มากพอ ประกอบกับค่าน้ำที่ต้องชำระให้กับการประปามีจำนวนสูง ยิ่งผู้ใช้รายใดใช้น้ำประปามากก็ต้องเสียค่าน้ำประปาในอัตราต่อหน่วยที่สูงด้วย ทำให้ในบางเดือนกำไรที่ได้ไม่เพียงพอในการชำระค่าน้ำประปา และอีกบางกลุ่มก็ลืมนำเงินไปชำระค่าน้ำประปาดังนั้นในการดำเนินมาตรการดังกล่าวในครั้งนี้อาจไม่สามารถเข้าไปบรรเทาความเดือดร้อนของคนบางกลุ่มคนได้อย่างตรงจุด คนที่จ่ายค่าน้ำประปาไม่ตรงตามกำหนดและถูกตัดมิเตอร์น้ำประปาก็ยังคงเป็นกลุ่มคนเดิม

ตารางที่ 4.16 ประวัติการจ่ายชำระค่าน้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตสำนักงานประปาเชียงใหม่

การถูกตัดมิเตอร์	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1. จ่ายชำระตามกำหนด	60 (33.3)	59 (32.8)	59 (32.8)	178 (98.9)	107 (89.2)	285 (95.0)
2. จ่ายชำระล่าช้า	2 (1.1)	2 (1.1)	3 (1.7)	7 (3.9)	4 (3.3)	11 (3.7)
- จำนวน 1 ครั้ง	1 (0.6)	2 (1.1)	2 (1.1)	5 (2.8)	1 (0.8)	6 (2.0)
- จำนวน 2 ครั้ง	1 (0.6)	-	1 (0.6)	2 (1.1)	3 (2.5)	5 (1.7)

ที่มา : จากการศึกษา

ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

6) การรับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

การศึกษาถึงการรับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย โดยผู้ที่ทราบเกี่ยวกับเกณฑ์ของผู้ที่จะได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจะต้องเข้าใจให้ถูกต้องว่าผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาต้องเป็นผู้ใช้น้ำประปาประเภทที่อยู่อาศัย หรืออาคารชุด หรือห้องเช่า ที่มีอัตราการใช้น้ำไม่เกิน 50 ลบ.ม. ในสมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช และใช้น้ำไม่เกิน 30 ลบ.ม. ในสมัยรัฐบาล

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และต้องเป็นผู้ได้รับใบแจ้งหนี้ หรือใบเสร็จค่าน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาค และการประปานครหลวงเท่านั้น

ผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบถึงเกณฑ์การได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 201 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.0 ที่เหลือไม่ทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.0 สำหรับผู้ใช้น้ำประปาที่ทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาของมาตรการ ส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.2 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.7 เมื่อพิจารณาผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาตามปริมาณการใช้ น้ำประปา พบว่า ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร รับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามากสุด จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ส่วนผู้ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาเช่นกันจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.8 ที่เหลือเป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป โดยในจำนวนผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาหากพิจารณาตามปริมาณการใช้ น้ำประปาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.4

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่ทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยในจำนวนดังกล่าวผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาและผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปารับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวนใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.17 การรับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

การรับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ได้รับสิทธิ์	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
ทราบ	25 (13.9)	40 (22.2)	38 (21.1)	103 (57.2)	98 (81.7)	201 (67.0)
ไม่ทราบ	35 (19.4)	20 (11.1)	22 (12.2)	77 (42.8)	22 (18.3)	99 (33.0)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

4.4 ผลกระทบของการดำเนินการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่

การพิจารณาถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจของการดำเนินการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ เกี่ยวกับผลกระทบต่อลดค่าใช้จ่ายครัวเรือนของผู้ใช้น้ำประปา และผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้น้ำประปาหลังดำเนินการ โดยให้กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่จำนวน 300 ราย ซึ่งมีผลการศึกษา ดังนี้ คือ

4.4.1 การลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของครัวเรือนเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการลดค่าครองชีพให้กับครัวเรือนผู้ใช้น้ำประปาที่มีรายได้น้อย การศึกษาครั้งนี้จึงศึกษาถึงการดำเนินนโยบายดังกล่าวได้ผลมากน้อยเพียงใด สามารถแบ่งการศึกษาได้ดังนี้

1) สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อรายได้และค่าใช้จ่ายครัวเรือนทั้งหมด

จากตารางที่ 4.18 ได้ศึกษาสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อรายได้ และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนทั้งหมด ของผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย ได้ผลการศึกษา ดังนี้

หากเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมดกับรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนของผู้ใช้น้ำประปา พบว่ามีสัดส่วนน้อยมากเพียงร้อยละ 0.06 และร้อยละ 0.10 เท่านั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่มีรายได้และค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนค่อนข้างสูง ประกอบกับค่าน้ำประปาที่เสียในแต่ละเดือนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยบาท ดังนั้นค่าใช้จ่ายดังกล่าวจึงคิดเป็นสัดส่วนน้อยมากหากเปรียบเทียบกับรายได้ครัวเรือนและค่าใช้จ่ายครัวเรือนทั้งหมด

พิจารณาเฉพาะผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาพบว่าค่าใช้จ่ายน้ำประปาคิดเป็นร้อยละ 0.05 ของรายได้ครัวเรือนทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 0.08 ของค่าใช้จ่ายครัวเรือนทั้งหมด ในจำนวนดังกล่าวแยกพิจารณาเป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร มีค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อรายได้และค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มอื่น คือ ร้อยละ 0.06 และ 0.11 ตามลำดับ ส่วนผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร มีค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้และค่าใช้จ่ายน้อยสุด คือร้อยละ 0.02 และ 0.04 ตามลำดับ จะเห็นว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายน้ำประปาต่อรายได้ทั้งหมดและค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนจะเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กับปริมาณการใช้น้ำในแต่ละเดือนถ้ากลุ่มผู้ใช้น้ำประปาใช้น้ำประปาในปริมาณน้อยสัดส่วนค่าน้ำประปาต่อรายได้ทั้งหมดและค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนก็น้อยตามด้วย ซึ่งผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่จะใช้น้ำประปาสำหรับการอุปโภคและบริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น ปริมาณการใช้น้ำประปาจึงไม่มากและค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อเดือนจึงไม่มากตามไปด้วย

สำหรับผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปามากกว่า 30.01 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป มีค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้และค่าใช้จ่ายครัวเรือนทั้งหมดสูงกว่ากลุ่มอื่น คือ ร้อยละ 0.07 และร้อยละ 0.11 ตามลำดับ เนื่องจากผู้ใช้น้ำประปากุ่มดังกล่าวใช้น้ำประปาต่อเดือนในปริมาณที่มากเพื่อการพาณิชย์ ดังนั้นค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาจึงจัดเป็นต้นทุนทางธุรกิจของผู้ใช้น้ำด้วย เช่น ธุรกิจร้านเสริมสวย ร้านล้างรถ เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่าค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปหากเปรียบเทียบกับรายได้ และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนแล้วคิดเป็นสัดส่วนไม่มาก แต่เป็นรายได้ที่ครัวเรือนต้องจ่ายประจำทุกเดือน ซึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามีค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้และค่าใช้จ่ายสูงกว่าผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา

ตารางที่ 4.18 สัดส่วนค่าน้ำประปาต่อรายได้ และค่าใช้จ่ายครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

ระดับความคิดเห็น	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1. สัดส่วนค่าน้ำประปาต่อรายได้ ของครัวเรือน	0.02	0.05	0.06	0.05	0.07	0.06
2. สัดส่วนค่าน้ำประปา ค่าใช้จ่าย ของครัวเรือน	0.04	0.07	0.11	0.08	0.11	0.10

ที่มา : จากการศึกษา

2) รูปแบบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการยกเว้นค่าน้ำประปา

จากตารางที่ 4.19 ได้ศึกษาถึงผลกระทบของการดำเนินมาตรการการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาต่อการแบ่งเบาภาระค่าครองชีพของครัวเรือนที่ได้รับการยกเว้นค่าน้ำประปา พิจารณาถึงผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างนำเงินที่ไม่ต้องจ่ายค่าน้ำประปาไปใช้จ่ายในการอุปโภค บริโภคด้านใดทดแทน โดยทำการศึกษาผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ราย เรียงลำดับจากผู้ที่ตอบคำถามมากที่สุด ไปหาน้อยสุด และผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินที่ไม่ต้องจ่ายค่าน้ำประปาเพื่อซื้อของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก และเครื่องปรุงรสในครัว เป็นต้น จำนวน 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.7 รองลงมานำเงินจำนวนดังกล่าวไปเก็บออมซื้ออาหารเครื่องดื่ม และเป็นค่ารักษาพยาบาล ตามลำดับ และมีบางรายนำไปใช้จ่ายในการเป็นค่าเล่าเรียนบุตร ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ส่วนการนำไปซื้อเสื้อผ้า และเครื่องสำอางมีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 45 ราย และ 25 ราย ตามลำดับ

หากพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่มมีการนำเงินไปใช้ในแต่ละรูปแบบจำนวนใกล้เคียงกัน โดยผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร นำเงินที่ได้รับยกเว้นค่าน้ำประปาไปใช้ในการซื้อของใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.06 รองลงมานำเงินดังกล่าวไปเก็บออม ซื้ออาหารเครื่องดื่ม เป็นค่ารักษาพยาบาล และมีบางรายนำไปเป็นค่าเล่าเรียนบุตร ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และซื้อเสื้อผ้า ส่วนผู้ใช้น้ำประปาที่นำไปซื้อเครื่องสำอางมีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 10 รายเท่านั้น

ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่นำเงินจำนวนดังกล่าวไปซื้อของใช้ในชีวิตประจำวันเช่นกัน จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.0 บางรายนำไปเก็บออมไว้ อีกทั้งยังนำไปซื้ออาหารเครื่องดื่ม เป็นค่ารักษาพยาบาลในจำนวนเท่ากันคือ 37 ราย ส่วนที่เหลือนำไปใช้จ่ายด้านอื่น ๆ

สำหรับผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่นำไปใช้จ่ายในการซื้อของใช้ในชีวิตประจำวันเช่นกัน จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมามีไปเก็บออม ซื้ออาหาร เครื่องดื่ม เป็นค่ารักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียนบุตร ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนการนำเงินดังกล่าวไปใช้ในการซื้อเสื้อผ้า และเครื่องสำอางมีจำนวนน้อยสุดเพียง 14 ราย และ 6 ราย ตามลำดับ จากข้อมูลจะเห็นว่าผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาในแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่ นำเงินที่ได้รับการยกเว้นค่าน้ำประปาไปใช้จ่ายในการซื้อของใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับยกเว้นมีมูลค่าไม่มากใกล้เคียงกับค่าใช้จ่ายในรูปแบบดังกล่าวประกอบกับเป็นค่าใช้จ่ายส่วนรวมของครัวเรือนซึ่งจำเป็นที่ทุกครัวเรือนจะต้องใช้จ่ายเป็นประจำทุกเดือน ส่วนค่าเสื้อผ้าและเครื่องสำอางเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของสมาชิกแต่ละคนในครัวเรือน ดังนั้นการใช้จ่ายในรูปแบบดังกล่าวจึงมีการใช้จ่ายจำนวนน้อย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.19 รูปแบบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากการยกเว้นค่าน้ำประปา

รายการ	ผู้ได้รับสิทธิ์			
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม
ซื้อของใช้ในชีวิตประจำวัน	55 (30.6)	54 (30.0)	56 (31.1)	165 (91.7)
เก็บออมไว้	46 (25.6)	40 (22.2)	35 (19.4)	121 (67.2)
ซื้ออาหารและเครื่องคั้น	41 (22.8)	37 (20.6)	36 (20.0)	114 (63.3)
ค่ารักษาพยาบาล	35 (19.4)	37 (20.6)	34 (18.9)	106 (58.9)
ค่าเล่าเรียนบุตร	20 (11.1)	36 (20.0)	34 (18.9)	90 (50.0)
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	19 (10.6)	27 (15.0)	22 (12.2)	68 (37.8)
ซื้อเสื้อผ้า	19 (10.6)	12 (6.7)	14 (7.8)	45 (25.0)
ซื้อเครื่องสำอาง	10 (5.6)	9 (5.0)	6 (3.3)	25 (13.9)
ไม่ตอบ	1 (0.6)	2 (1.1)	- -	3 (1.7)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

4.4.2 พฤติกรรมการใช้น้ำประปาหลังดำเนินการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ น้ำประปา

มาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาร้วเรือนมีการกำหนดอัตราการใช้น้ำประปาสำหรับผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 30 ลูกบาศก์เมตร (สมัยรัฐบาลนายกรัฐมนตรีกฤษิทธิ เวชชาชีวะ) รัฐบาลจะรับภาระจ่ายค่าน้ำประปาแทน ซึ่งการกำหนดเพดานค่าน้ำประปาอาจมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้น้ำที่เปลี่ยนไป เพื่อให้เข้าเกณฑ์ผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา จึงได้ทำการศึกษา ดังนี้

1) การใช้น้ำประปาของครัวเรือนหลังดำเนินการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปา

การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย พบว่า ผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาหลังดำเนินการลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาร้วเรือนเท่าเดิม จำนวน 264 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.0 ที่เหลือมีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาลดลงจากเดิม จำนวน 28 ราย ในจำนวนดังกล่าวใช้น้ำประปาลดลงจากเดิมไม่เกิน 5 ลูกบาศก์เมตร ส่วนผู้ใช้น้ำประปาที่ใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นมีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 8 ราย และส่วนใหญ่จะใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจากเดิมไม่เกิน 5 ลูกบาศก์เมตร

ผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาหลังดำเนินการลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาร้วเรือนเท่าเดิม จำนวน 177 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.3 ส่วนที่เหลือ 3 ราย ใช้น้ำประปาลดลงจากเดิมระหว่าง 5 – 10 ลูกบาศก์เมตร ในจำนวนดังกล่าวผู้ใช้น้ำประปาไม่มีการใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจากเดิมเลย เมื่อพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาหลังดำเนินการเท่าเดิมจำนวนใกล้เคียงกัน และกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตรใช้น้ำประปาเท่าเดิมทั้งหมด จะเห็นว่ากลุ่มดังกล่าวไม่มีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจากเดิมเลย เนื่องจากเป็นผู้ใช้น้ำประปาที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาอยู่แล้ว ดังนั้นผู้ใช้น้ำประปากลุ่มดังกล่าวจึงพยายามควบคุมปริมาณการใช้น้ำประปาของครัวเรือนตนไม่ให้มากกว่าเดิม ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะใช้ในปริมาณเท่าเดิมนั่นเอง

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา หรือผู้ใช้น้ำประปา 30.01 ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ส่วนใหญ่ใช้น้ำประปาเท่าเดิมจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.5 รองลงมาใช้น้ำประปาลดลงจากเดิมจำนวน 25 ราย โดยในจำนวนดังกล่าวใช้น้ำประปาลดลงจากเดิมไม่เกิน 5 ลูกบาศก์เมตร มากสุด จำนวน 12 ราย ที่เหลือ 8 ราย ใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจากเดิมไม่เกิน 5 ลูกบาศก์เมตร มากสุดจำนวน 5 ราย จากข้อมูลจะเห็นว่าผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมการใช้น้ำประปาในปริมาณเท่าเดิม แต่มีบางรายที่พยายามควบคุม

ปริมาณการใช้น้ำประปาให้ลดลงเพื่อที่จะได้เข้าเกณฑ์การได้รับสิทธิ์ตามที่รัฐบาลกำหนด คือ ไม่เกิน 30 ลูกบาศก์เมตร แต่มีกลุ่มคนส่วนน้อยที่ไม่สนใจยังคงใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปา ไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรใช้น้ำประปาของครัวเรือนเลย ทั้งผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำ และผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำส่วนใหญ่ยังคงใช้น้ำประปาเท่าเดิม แต่อาจมีบางรายที่ใช้น้ำประปาลดลงจากเดิมเพื่อให้ปริมาณการใช้น้ำประปาเข้าเงื่อนไขที่รัฐบาลจะเข้ามาอุดหนุนจ่ายค่าน้ำประปาให้ โดยเฉพาะผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา

ตารางที่ 4.20 การใช้น้ำประปาของครัวเรือนหลังดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปา

การใช้น้ำหลังดำเนินมาตรการ	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1. ใช้น้ำประปาเท่าเดิม	60 (33.3)	59 (32.8)	58 (32.2)	177 (98.3)	87 (72.5)	264 88.0
2. ในน้ำประปาลดลงจากเดิม	-	1 (0.6)	2 (1.1)	3 (1.7)	25 (20.8)	28 (9.3)
- ไม่เกิน 5 ลบ.ม.	-	-	-	0	12	12
- ตั้งแต่ 5 - 10 ลบ.ม.	-	1 (100.0)	2 (100.0)	3 (100.0)	6 (24.0)	9 (32.1)
- ตั้งแต่ 10.1 ลบ.ม. ขึ้นไป	-	-	-	-	7 (28.0)	7 (25.0)
3. ใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจากเดิม	-	-	-	-	8.0 (6.7)	8.0 (2.7)
- ไม่เกิน 5 ลบ.ม.	-	-	-	-	5 (62.5)	5 (62.5)
- ตั้งแต่ 5 - 10 ลบ.ม.	-	-	-	-	2 (25.0)	2 (25.0)
- ตั้งแต่ 10.1 ลบ.ม. ขึ้นไป	-	-	-	-	1 (12.5)	1 (12.5)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

2) จำนวนเดือนที่ได้รับยกเว้นค่าน้ำประปาของการได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปา

จากตาราง 4.21 ศึกษาถึงจำนวนครั้งของการได้รับยกเว้นค่าน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ใช้น้ำประปาที่ในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย พบว่าส่วนใหญ่จะได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาทุกเดือน จำนวน 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.7 ซึ่งพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่า มีจำนวนรายใกล้เคียงกันทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 56 ราย ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 57 ราย และที่เหลือเป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ

ผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาบางกลุ่มรับยกเว้นค่าน้ำประปาบางเดือนเพียงจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.4 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร หากแยกพิจารณาตามจำนวนเดือนที่ได้รับยกเว้นพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับยกเว้นค่าน้ำประปา 5 เดือนขึ้นไป จำนวน 5 ราย ซึ่งเป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ส่วนผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับยกเว้น ค่าน้ำประปา 1 – 2 เดือน จำนวน 7 เป็นผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 3 ราย ที่เหลือเป็นผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร สำหรับผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับยกเว้นค่าน้ำประปา 3 – 4 เดือน จำนวน 3 ราย เป็นผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 2 ราย ที่เหลือเป็นผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร

จากข้อมูลสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่จะได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาทุกเดือน เนื่องจากกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาเหล่านี้จะพยายามควบคุมปริมาณการใช้น้ำประปาให้ใกล้เคียงจากเดิมที่เคยใช้ในเดือนก่อน ๆ เพื่อจะได้ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปา แต่ก็ยังคงมีบางกลุ่มที่ได้รับยกเว้นค่าน้ำประปาในบางเดือน เนื่องจากบางเดือนใช้น้ำมากเกินไปเกินเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด ซึ่งจากการสอบถามผู้ใช้น้ำประปาแจ้งว่าในบางเดือนก็ออกน้ำรั่วซึ่งหาจุดที่รั่วไปเจอ บางครัวเรือนแจ้งว่าในบางเดือนมีการจัดงานที่บ้านทำให้ใช้น้ำเกินเกณฑ์ที่กำหนด บางครัวเรือนแจ้งว่าใช้น้ำประปามากขึ้นโดยไม่ทราบสาเหตุ และบางครัวเรือนแจ้งไม่ทราบสาเหตุที่ใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นทั้ง ๆ ที่ความรู้สึกว่ามีการใช้น้ำประปาเท่าเดิม

ตารางที่ 4.21 จำนวนเดือนที่ได้รับการยกเว้นค่าน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

รายการ	ผู้ได้รับสิทธิ์			
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม
1. ได้รับยกเว้นทุกเดือน	56 (31.1)	57 (31.7)	52 (28.9)	165 (91.7)
2. ได้รับยกเว้นบางเดือน	4 (2.2)	3 (1.7)	8 (4.4)	15 (8.3)
- 1 – 2 เดือน	3 (75.0)	1 (33.3)	3 (37.5)	7 (46.7)
- 3 – 4 เดือน	1 (25.0)	2 (66.7)	-	3 (20.0)
- 5 เดือนขึ้นไป	-	-	5 (62.5)	5 (33.3)
รวม	60	60	60	180

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

4.5 ความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำประปาต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปา

มาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งการดำเนินมาตรการดังกล่าวมีทั้งผู้ที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาและผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาซึ่งในแต่ละกลุ่มก็มีความคิดเห็นต่อมาตรการที่แตกต่างกันออกไป การศึกษาครั้งนี้จึงทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำประปาที่มีต่อมาตรการ ดังนี้

- 1) ความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำประปาเกี่ยวกับมาตรการยกเว้นค่าน้ำประปามีผลต่อการแบ่งเบาภาระค่าครองชีพมากน้อยเพียงใด

จากตารางที่ 4.22 ได้ศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาต่อการแบ่งเบาภาระค่าครองชีพของครัวเรือนตามระดับความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาจำนวน 300 ราย พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ามาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปา

ของรัฐบาลสามารถแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือนได้ จำนวน 282 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.0 ของผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด ส่วนที่เหลือจำนวน 18 ราย มีความเห็นว่ามาตรการดังกล่าวไม่สามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพได้คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 6.0 ของผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด

สำหรับผู้ใช้น้ำประปาที่เห็นว่ามาตรการของรัฐบาลสามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพได้ โดยให้เหตุผลว่ามาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของครัวเรือนเป็นนโยบายที่ดีสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ทำให้ครัวเรือนมีเงินเหลือที่จะนำไปใช้จ่ายอย่างอื่นที่จำเป็นสำหรับครัวเรือนต่อไป อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอีกทางหนึ่งด้วย จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปามากถึงจำนวน 169 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.9 และผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.2 ของผู้ใช้น้ำประปากลุ่มดังกล่าว หากพิจารณาแยกตามปริมาณการใช้น้ำประปาของกลุ่มผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนเท่ากัน คือ 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.1 และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.7 ตามลำดับ

ผู้ใช้น้ำประปบางรายคิดเห็นว่ามาตรการของรัฐบาลไม่สามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพได้ โดยมีความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายในส่วนของน้ำประปาเป็นสัดส่วนที่น้อยมากถ้าเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของครัวเรือนทั้งหมด ดังนั้นเงินที่รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือจำนวนดังกล่าวไม่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่ลดลงเลย และเงินจำนวนดังกล่าวก็ไม่ได้มากพอที่จะนำไปใช้จ่ายด้านอื่นได้ จึงเป็นการใช้งบประมาณของรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ไม่คุ้มค่า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาเช่นกันจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.1 และผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 เมื่อพิจารณาแยกตามปริมาณการใช้น้ำประปาของกลุ่มผู้ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปาพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนเท่ากัน คือ 4 ราย ส่วนที่เหลือเป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร

สำหรับความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำประปาที่คิดว่ามาตรการลดค่าน้ำประปาของรัฐบาลสามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพได้ แบ่งระดับความคิดเห็นเป็นออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ได้ผลการศึกษาดังนี้

ผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยกับการดำเนินมาตรการลดค่าน้ำประปาของรัฐบาลส่วนใหญ่จะเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 206 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.0 เนื่องจากผู้ใช้น้ำประปามองว่ามาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาสามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพของครัวเรือนได้มาก โดยครัวเรือนสามารถนำเงินที่ไม่ต้องจ่ายค่าน้ำประปาซึ่งเป็นรายจ่ายประจำของครัวเรือนที่

ต้องจ่ายทุกเดือนไปใช้จ่ายอย่างอื่นที่จำเป็นแทน เช่น ซื้ออาหาร ซื้อเสื้อผ้า และเป็นค่ายารักษาโรค เป็นต้น ผู้ที่เห็นด้วยในระดับมากส่วนใหญ่มองเป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 123 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.8 ของผู้ใช้น้ำประปากลุ่มดังกล่าวที่เห็นด้วยกับมาตรการ ส่วนที่เหลือเป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.5 ของผู้ใช้น้ำประปากลุ่มดังกล่าวที่เห็นด้วยกับมาตรการ สำหรับผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาสามารถแยกพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปา พบว่ามีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 39 ราย ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 40 ราย และที่เหลือจำนวน 44 รายเป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร

สำหรับผู้ใช้น้ำประปาที่คิดว่ามาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาสามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพได้ระดับปานกลางมีจำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.9 ส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.7 และผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.2 เมื่อพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.8

นอกจากนี้ยังมีผู้ใช้น้ำประปาบางรายคิดว่ามาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาสามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพของครัวเรือนระดับน้อยเพียงจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.0 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.5 ที่เหลือเป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.3 เมื่อพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ

ข้อมูลดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่าผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของครัวเรือนสามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพของครัวเรือนได้ เนื่องจากครัวเรือนดังกล่าวได้รับประโยชน์ไม่ต้องชำระในส่วนของการใช้จ่ายด้านน้ำประปาสามารถนำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้จ่ายอย่างอื่นได้ ส่วนผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามีความเห็นต่อมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาว่าไม่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้เลย หรือแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายได้ในระดับน้อย ด้วยเหตุผลว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไม่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินมาตรการของรัฐเลย และให้ความเห็นว่ารัฐบาลควรจะนำงบประมาณดังกล่าวมากระตุ้นเศรษฐกิจด้านอื่นที่ให้ผลลัพธ์ที่เร็วกว่า และดีกว่า

ตาราง 4.22 ความคิดเห็นต่อมาตรการในการแบ่งเบาภาระค่าครองชีพของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปา

ความคิดเห็น	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1. แบ่งเบาภาระไม่ได้	4 (2.2)	4 (2.2)	3 (1.7)	11 (6.1)	7 (5.8)	18 (6.0)
2. แบ่งเบาภาระได้	56 (31.1)	56 (31.1)	57 (31.7)	169 (93.9)	113 (94.2)	282 (94.0)
- ระดับมาก	39 (69.6)	40 (71.4)	44 (77.2)	123 (72.8)	83 (73.5)	206 (73.0)
- ระดับปานกลาง	15 (26.8)	11 (19.6)	9 (15.8)	35 (20.7)	24 (21.2)	59 (20.9)
- ระดับน้อย	2 (3.6)	5 (8.9)	4 (7.0)	11 (6.5)	6 (5.3)	17 (6.0)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

2) ความคิดเห็นต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อไปในอนาคตของรัฐบาล

การศึกษาจากผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย ถึงความคิดเห็นต่อรัฐบาลในการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อไปในอนาคตหรือไม่ พบว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นให้รัฐบาลควรดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาครัวเรือนต่อไป จำนวน 280 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.3 ของผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมดที่เหลือจำนวน 20 ราย เห็นว่าไม่ควรดำเนินมาตรการดังกล่าวต่อไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.7 ของผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด

สำหรับผู้ใช้น้ำประปาที่เห็นว่าควรดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อไปในอนาคตจำนวน 280 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 173 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.1 เมื่อพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนเท่ากันคือ 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.7 ส่วนผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.8

โดยเสนอให้รัฐบาลดำเนินมาตรการดังกล่าวต่อไปอีก 6 เดือน ถึงร้อยละ 86.0 ของผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด และอีกร้อยละ 9 เห็นควรให้ดำเนินมาตรการดังกล่าวต่อไปอีก 12 เดือน ส่วนที่เหลือเห็นควรให้ดำเนินมาตรการดังกล่าวออกไปเรื่อย ๆ แบบไม่มีกำหนด

ผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มเห็นว่าต่อรัฐบาลไม่ควรดำเนินมาตรการดังกล่าวต่อไปในอนาคต ซึ่งมีจำนวนมากเพียง 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7 ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.8 และที่เหลือจำนวน 7 ราย เป็นผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิ์ยกเว้นค่าน้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 3.9 เมื่อแยกพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่าผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.01 ลูกบาศก์เมตร และผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวนเท่ากัน คือ 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.7 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร โดยให้เหตุผลว่าหากดำเนินมาตรการต่อไปจะทำให้รัฐบาลต้องไปจัดหางบประมาณเพื่อนำมาใช้จ่ายในส่วนนี้มากขึ้น ประกอบกับในสภาวะการณ์ทางการคลังของประเทศในขณะนี้ซึ่งมีงบประมาณขาดดุลติดต่อกันหลายปี ดังนั้นจึงเป็นการไม่เหมาะสมที่จะนำงบประมาณไปใช้ในนโยบายที่เห็นผลช้า ควรจะนำงบประมาณไปกระตุ้นด้านอื่นที่เห็นผลเร็วกว่าแทน

ตารางที่ 4.23 ความคิดเห็นต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาต่อไปในอนาคตของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	ผู้ได้รับสิทธิ์			รวม	ผู้ไม่ได้รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.			
1. ควรดำเนิน มาตรการต่อไป	57 (31.7)	57 (31.7)	59 (32.8)	173 (96.1)	107 (89.2)	280 (93.3)
2. ไม่ควรดำเนิน มาตรการต่อไป	3 (1.7)	3 (1.7)	1 (0.6)	7 (3.9)	13 (10.8)	20 (6.7)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

3) ความคิดเห็นต่อการขยายการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาให้ครอบคลุม ผู้ใช้น้ำประปาทุกครัวเรือน

การศึกษาผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างที่ในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย ถึงความคิดเห็นต่อการขยายการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาให้ครอบคลุมผู้ใช้น้ำประปาทุกครัวเรือน โดยยกเลิกราคาขั้นต่ำการใช้น้ำประปาขั้นต่ำ พบว่าผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรัฐบาลในการขยายการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน จำนวน 269 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.7 ผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.7 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.2 เมื่อแยกพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาของผู้ได้รับสิทธิพบว่าผู้ใช้น้ำประปาทั้ง 3 กลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน ดังนี้ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 58 ราย ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 57 ราย และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 59 ราย ตามลำดับ

ผู้ใช้น้ำประปาบางส่วนไม่เห็นด้วยต่อการขยายการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของรัฐบาล จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.3 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 และที่เหลือจำนวน 6 ราย เป็นผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 3.3 พิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่าผู้ใช้น้ำประปาแต่ละกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 2 ราย ผู้ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 3 ราย และผู้ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 ราย ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมาตรการของรัฐและต้องการให้รัฐบาลขยายการดำเนินมาตรการให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน เนื่องจากจะได้ประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้บางส่วนแม้จะไม่มากก็ตาม แต่ก็ยังมีผู้ใช้น้ำในบางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่ารัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินมาตรการดังกล่าวและผลจากการดำเนินมาตรการไม่ได้ให้ประโยชน์มากพอกับงบประมาณที่ลงทุนไป

ตารางที่ 4.24 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อขยายการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน

ความคิดเห็น	ผู้ได้รับสิทธิ				ผู้ไม่ได้รับสิทธิ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1. เห็นด้วย	58 (32.2)	57 (32.8)	59 (33.3)	174 (98.3)	95 (73.3)	269 (88.3)
2. ไม่เห็นด้วย	2 (1.1)	1 (0.6)	-	3 (1.7)	32 (26.7)	35 (11.7)
รวม	60	60	60	180	120	300

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

4.6 ความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาในเขตสำนักงานประปาเชียงใหม่

การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาในเขตพื้นที่สำนักงานประปาเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย โดยทำการศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายน้ำประปา มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1)ระยะเวลาในการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปา 2)การให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง 3)การให้ข้อมูลอย่างชัดเจนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการ 4)ความเป็นธรรมของการดำเนินการ 5)การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินการ และ 6)จำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาลให้การยกเว้นค่าน้ำประปา ได้ผลการศึกษาดังนี้

ผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมดมีความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.1 คะแนน โดยมีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้านระดับเดียวกัน และคะแนนเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน

ผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปามีระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินการในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.3 คะแนน โดยอันดับ 1 เป็นความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการดำเนินการ และการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากัน คือ 2.5 คะแนน ส่วนอันดับ 2 เป็นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินการ และจำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาล

ให้การยกเว้นค่าน้ำประปาในระดับปานกลางเช่นกัน ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.3 คะแนน ส่วนความพึงพอใจต่อการให้ข้อมูลอย่างชัดเจนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการ และความเป็นธรรมของการดำเนินมาตรการ อยู่ในอันดับต่อไป ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับปานกลางเช่นกัน ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.2 คะแนน

หากพิจารณาตามปริมาณการใช้น้ำประปาพบว่าผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตร มีความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการดังกล่าวในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.3 คะแนน โดยมีความพึงพอใจด้านระยะเวลาในการดำเนินมาตรการ การให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และการให้ข้อมูลอย่างชัดเจนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการ ในระดับมากเดี๋ยวกั้น ด้วยคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 2.5 คะแนน ส่วนในด้านระยะเวลาในการดำเนินมาตรการมีคะแนนเฉลี่ย 2.4 คะแนน ในด้านการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และการให้ข้อมูลอย่างชัดเจนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการ ส่วนด้านความเป็นธรรมของการดำเนินมาตรการ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินมาตรการ และจำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาลให้การยกเว้นค่าน้ำประปา มีความพึงพอใจระดับปานกลางด้วยค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน

ผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาที่ใช้น้ำประปา 10.01 – 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการดังกล่าวในระดับมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.4 คะแนน โดยมีความพึงพอใจในด้านระยะเวลาในการดำเนินมาตรการ การให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง การให้ข้อมูลอย่างชัดเจนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการ และด้านความเป็นธรรมของการดำเนินมาตรการ ในระดับมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ 2.5 คะแนน ส่วนในด้านระยะเวลาในการดำเนินมาตรการ และด้านความเป็นธรรมของการดำเนินมาตรการ ส่วนการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องของ และการให้ข้อมูลอย่างชัดเจนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการ มีคะแนนเฉลี่ย 2.4 คะแนน สำหรับด้านการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินมาตรการ และจำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาลให้การยกเว้นค่าน้ำประปา ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากันคือ 2.3 คะแนน

ผู้ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาที่ใช้น้ำประปา 20.01 – 30.00 ลูกบาศก์เมตร มีความพึงพอใจต่อด้านระยะเวลาในการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปา ด้านการให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินมาตรการ และจำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาลให้การยกเว้นค่าน้ำประปา ในระดับมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 2.4 คะแนน ในด้านการเข้าถึง

กลุ่มเป้าหมายของการดำเนินมาตรการ คะแนนเฉลี่ย 2.5 คะแนน ในด้านจำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาลให้การยกเว้นค่าน้ำประปา ส่วนด้านระยะเวลาในการดำเนินมาตรการ และด้านการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 2.6 คะแนน

สำหรับผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปาพบว่ามีความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 1.9 โดยกลุ่มดังกล่าวมีความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการทุกด้านในระดับเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน คือ ด้านการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินมาตรการ มีคะแนนเฉลี่ย 1.8 คะแนน ส่วนการให้ข้อมูลอย่างชัดเจนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการ และจำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาลให้การยกเว้นค่าน้ำประปา มีคะแนนเฉลี่ย 1.9 คะแนน สำหรับด้านความเป็นธรรมของการดำเนินมาตรการ มีคะแนนเฉลี่ย 2.0 คะแนน และด้านระยะเวลาในการดำเนินมาตรการมีคะแนนเฉลี่ย 2.1 คะแนน

จากข้อมูลวิเคราะห์ได้ว่าผู้ใช้น้ำประปากลุ่มตัวอย่างพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปาในระดับปานกลาง ทั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา และกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นค่าน้ำประปา แต่หากพิจารณาแยกตามปริมาณการใช้น้ำประปาจะพบว่าผู้ใช้น้ำประปา 10.01 - 20.00 ลูกบาศก์เมตร มีความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการในระดับมาก ส่วนผู้ใช้น้ำประปากลุ่มอื่นให้ความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น

ตารางที่ 4.25 คะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้าน
น้ำประปาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้น้ำประปาในเขตสำนักงานประปาเชียงใหม่

รายการ	ผู้ได้รับสิทธิ์				ผู้ไม่ได้ รับสิทธิ์ 30.01 ลบ.ม. ขึ้นไป	รวม
	ไม่เกิน 10 ลบ.ม.	10.01 – 20.00 ลบ.ม.	20.01 – 30.00 ลบ.ม.	รวม		
1.ระยะเวลาในการดำเนินมาตรการลด ค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปา	2.5 (มาก)	2.5 (มาก)	2.6 (มาก)	2.5 (มาก)	2.1 (ปานกลาง)	2.3 (ปานกลาง)
2.การให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับ การดำเนินมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้าน น้ำประปาของหน่วยงานรัฐบาลที่ เกี่ยวข้อง	2.4 (มาก)	2.4 (มาก)	2.6 (มาก)	2.5 (มาก)	1.8 (ปานกลาง)	2.1 (ปานกลาง)
3.เจ้าหน้าที่ประปาสามารถให้ข้อมูล เกี่ยวกับมาตรการลดค่าใช้จ่ายด้าน น้ำประปาได้อย่างชัดเจน	2.4 (มาก)	2.4 (มาก)	2.0 (ปานกลาง)	2.2 (ปานกลาง)	1.9 (ปานกลาง)	2.1 (ปานกลาง)
4. ความเป็นธรรมของการดำเนิน มาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปา	2.3 (ปานกลาง)	2.5 (มาก)	1.7 (ปานกลาง)	2.2 (ปานกลาง)	2.0 (ปานกลาง)	2.1 (ปานกลาง)
5. การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของ มาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำประปา	2.2 (ปานกลาง)	2.3 (ปานกลาง)	2.4 (มาก)	2.3 (ปานกลาง)	1.8 (ปานกลาง)	2.0 (ปานกลาง)
6.จำนวนหน่วยน้ำประปาที่รัฐบาลให้ การยกเว้นค่าน้ำประปา	2.2 (ปานกลาง)	2.3 (ปานกลาง)	2.5 (มาก)	2.3 (ปานกลาง)	1.9 (ปานกลาง)	2.1 (ปานกลาง)
ความพึงพอใจรวม	2.3 (ปานกลาง)	2.4 (มาก)	2.3 (ปานกลาง)	2.3 (ปานกลาง)	1.9 (ปานกลาง)	2.1 (ปานกลาง)

ที่มา : จากการศึกษา